

POSTANOWIENIE

16 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 16 lipca 2025 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi K. P. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu
z 23 września 2022 r., XV Ca 1046/22 (XV WSC 14/24),
wydanego w sprawie z powództwa K.P.
przeciwko S. spółce akcyjnej w S.
o zapłatę,

- 1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia powódce odpisu niniejszego postanowienia, tytułem kosztów postępowania wywołanego skargą.**

[dr]

UZASADNIENIE

Powódka K. P. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu Okręgowego w Poznaniu z 23 września 2022 r., XV Ca 1046/22, wydanego w sprawie przeciwko S. spółce akcyjnej w S. o zapłatę kwoty 39.403,22 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot: 39.179,36 zł

od 15 listopada 2019 r. oraz 223,86 zł od dnia wniesienia pozwu, tj. 16 marca 2020 r., którym to wyrokiem Sąd Okręgowy (pkt I) zmienił wyrok Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z 4 kwietnia 2022 r., IXC 756/20 w ten sposób, że: - w punkcie 1. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 13.621,47 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 15 listopada 2019 r.; - w punkcie 2. w pozostałej części oddalił powództwo; - w punkcie 3. obciążył strony stosunkowo kosztami procesu, oraz (pkt II) w pozostałej części oddalił apelację pozwanego i (pkt III) orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skarżąca oświadczyła, że na skutek wydania wyroku poniosła szkodę majątkową, na którą składają się: - kwota roszczenia 22.336,77 zł, o którą Sąd oddalił powództwo; - kwota 1.800 zł, która zostałaby zasądzona na rzecz powódki tytułem kosztów procesu przed Sądem drugiej instancji, gdyby Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego; - kwota 5.167,68 zł, która zostałaby zasądzona na rzecz powódki tytułem kosztów procesu przed Sądem pierwszej instancji, gdyby Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego; - kwota 2.541,45 zł, stanowiąca koszty procesu przed Sądem drugiej instancji, która została zasądzona od powódki na rzecz pozwanego oraz kwota 1.458,59 zł, stanowiąca koszty procesu przed Sądem pierwszej instancji, która została zasądzona od powódki na rzecz pozwanego.

Skarżąca zarzuciła naruszenie prawa materialnego zaskarżonym wyrokiem, tj. art. 822 k.c. oraz art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 363 § 1 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji uznanie, że wysokość odszkodowania należnego za uszkodzenie pojazdu w wyniku wypadku drogowego przy uszkodzeniu częściowym w okolicznościach, w których poszkodowany sprzedał pojazd nie dokonując naprawy, powinna być wyliczona poprzez odjęcie od wartości samochodu w stanie nieuszkodzonym kwoty uzyskanej ze sprzedaży wraku oraz ewentualnie o wartość wszelkich świadczeń uzyskanych przedprocesowo, w sytuacji gdy nie prowadzi to do pełnej restytucji szkody powstałej w majątku poszkodowanego, a w konsekwencji powoduje pogłębienie szkody. Ten kierunek wykładni powołanych przepisów jest sprzeczny z ugruntowaną linią orzecniczą Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze innych środków prawnych przysługujących stronie na podstawie kodeksu nie było i nie jest możliwe. Przedmiotem badania w postępowaniu zainicjowanym tym nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia jest niezgodność z prawem prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie. Ocena zasadności skargi dokonywana jest przez Sąd Najwyższy przy zastosowaniu autonomicznego pojęcia bezprawności, zgodnie z którym orzeczeniem niezgodnym z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. i art. 519² k.p.c. jest orzeczenie oczywiście naruszające przepisy prawa, których wykładnia jest ustalona (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, Nr 1, poz. 17 i z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, Nr 2, poz. 35; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 lipca 2018 r., IV CNP 25/18 oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 27 września 2012 r., Sk 4/11, OTK-A 2012/8/97, Dz. U. 2012, poz. 1104). Orzeczenie Sądu Najwyższego uwzględniające przedmiotową skargę nie wzrusza objętego nią prawomocnego orzeczenia, lecz stanowi prejudykat niezbędny do dochodzenia od Skarbu Państwa naprawienia szkody wyrządzonej przez jego wydanie. Ze względu na nadzwyczajny charakter tego środka prawnego oraz jego funkcję, skarga musi spełniać wysokie wymagania formalne, które podzielić należy na wymogi stawiane pismu procesowemu (art. 424⁵ § 2 k.p.c.), których ewentualne wadliwości podlegają naprawieniu oraz wymogi konstrukcyjne skargi (art. 424⁵ § 1 k.p.c.), których braku nie podlegają sanacji, lecz powodują obligatoryjne odrzucenie skargi na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Stosownie do art. 424⁵ k.p.c., skarga powinna zawierać: 1) oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części; 2) przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie; 3) wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny; 4) uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy; 5) wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto – gdy skargę wniesiono,

stosując art. 424¹ § 2 k.p.c. - że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi; 6) wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że każde wymaganie określone w art. 424⁵ § 1 k.p.c. ma charakter samoistny i powinno być spełnione samodzielnie, niezależnie od innych. Zgodnie ze stanowiskiem utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, to na stronie skarżącej spoczywa obowiązek wskazania zakresu i rozmiaru oraz charakteru poniesionej szkody, zaprezentowania juredycznej argumentacji przekonującej o tym, że szkoda ta rzeczywiście została jej wyrządzona, a ponadto przedstawienia odpowiednich środków mających uwiarygodnić twierdzenia strony (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140 i z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 141).

Wydanie orzeczenia niekorzystnego dla strony, nieuwzględniającego jej żądania lub zajętego w sprawie stanowiska, nie jest równoznaczne z poniesieniem szkody w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c. Nieuzyskanie przez stronę w postępowaniu sądowym oczekiwanej ochrony prawnej nie zawsze prowadzi do powstania uszczerbku majątkowego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 29 czerwca 2016 r., IV CNP 2/16; z 5 grudnia 2016 r., I CNP 15/16).

Ocena zasadności zarzutów naruszenia prawa materialnego wydanym w sprawie wyrokiem, w skardze powódki dotyczących sposobu wykładni i zastosowania art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 363 § 1 k.c., nie jest możliwa bez uprzedniego zakwestionowania ustalonego w sprawie stanu faktycznego i poczynionej przez Sąd drugiej instancji oceny dowodów. Z ustaleń tych wynika, że pojazd uszkodzony w kolizji, której sprawca był objęty ochroną ubezpieczeniową pozwanego, nie stanowił własności powódki. Właściciel uszkodzonego pojazdu w zakończonym przez pozwanego postępowaniu likwidacyjnym uzyskał kwotę 9.378,53 zł, po czym sprzedał samochód wart 47.300 zł w stanie nieuszkodzonym za cenę 23.000 zł. Poszkodowany nie naprawił pojazdu i zbył go w stanie uszkodzonym. Uszczerbek, jaki powstał w jego majątku odpowiadał różnicy między wartością samochodu przed szkodą i uzyskaną za ten samochód ceną. Uszczerbek ten wynosił 13.621,47 zł. Powódka kupiła samochód

uszkodzony, wart rynkowo tyle, ile za niego zapłaciła - 23.000 zł. Cesją z 4 lutego 2020 r. nabyła też wierzytelność o wyrównanie tego uszczerbku w majątku sprzedającego, który powstał w związku z uszkodzeniem pojazdu, a który miał nie być wyrównany przez pozwanego. Istnienie i wysokość tej wierzytelności nie było zweryfikowane i pewne, a to, że pozwana – po wydatkowaniu pewnej kwoty na zakup wierzytelności – liczyła na daleko wyższą jej wysokość, nie czyni pozwaną rzeczywiście poszkodowaną. Uszkodzenie samochodu wywołało bowiem szkodę w majątku osoby będącej jego właścicielem w chwili, gdy miało miejsce zdarzenie szkodzące. Szkodą tą, obliczona według metody dyferencyjnej, przyjętej w orzecznictwie i niewątpliwie niewadliwej, równa była kwocie 13.621,47 zł, odpowiadającej obniżeniu się wartości majątku poszkodowanego wskutek zdarzenia szkodzącego, nie zaś żądanej przez skarżącą kwocie 22.336,77 zł.

Wbrew twierdzeniom skarżącej szkoda nie może obejmować wskazywanej w uzasadnieniu skargi kwoty 10.967,72 zł kosztów procesu. Szkodą spowodowaną przez wydanie orzeczenia, powinna powstać później niż w dacie wydania orzeczenia. Koszty procesu, którymi strona została obciążona, nawet wtedy, gdy zostały uiszczone, nie stanowią szkody uzasadniającej wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (zob. postanowienia SN z 21 lutego 2013 r., III CNP 2/13; z 25 maja 2007 r., III CNP 30/07; z 29 marca 2019 r., IV CNP 33/18; z 27 marca 2015 r., I CNP 43/14; z 4 stycznia 2019 r., IV CNP 27/18).

W świetle powyższego należy stwierdzić, że brak jest podstaw do przyjęcia, że wydane w sprawie orzeczenie jest sprzeczne z przepisami prawa wymienionymi w skardze. Szkodą, na którą powołuje się skarżąca nie stanowi rzeczywistego uszczerbku w jej majątku, do którego doprowadziłoby wydanie wadliwego wyroku przez Sąd Okręgowy.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 424⁹ k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania w sprawie stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - art. 98 § 1, art. 98 § 1¹ i § 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 424¹² k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 oraz §10 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat

za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1935), orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[dr]

[a.ł]